

Das Latweeschu draugs.

1843. 3. Juhni.

22^{tra} lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Pehterburges. Teem Jggauweem tanni pilssehtâ 16ta Mai leela preeka deena bijuse, jo tad winnu jaun usbuhweta basniza tikke eeswehtita. Wissa draudse lihds ar teem kara-wihreem, kas pee winnas peederr, gan laikam lihds 5000 dwehfeles buhs leela, bet tok nu jau drihs 70 gaddi pagahjuschi, kad winnai naw sawa patte basniza bijuse. Peetikke pa to laiku ar to, ka eeksch zittu draudschu basnijahm tik pehz pussdeenas sawu deewakalposchanu turreja. Bet augsti zeenigs Keisers winnai sknogaddâ 1700 rubl. f. likke doht, ka winna sew tahdu leelu istabu ihretu, kur sawu basnizu warreja turreht. No pehrnaja gadda schai draudsei tas wahrds: Jahna draudse, un nu ar Deewa palihgu winna sawu paschu basnizu dabbususe; un prohti: wiff wateak zaur mihligahm dahwanahm, fo woi leelt woi masi, woi pilssehtâ woi paschâ Jggauwu semmê famettusch. — Kaut jel tai Latweeschu draudsei tur arri drihs tahda laime tiktu, ka sawu paschu basnizu dabbutu! — Latweeschu drauga rakstijajs labprahst dahwanas preeksch tahs jaun ustafamas Pehterburges Latweeschu basnijas pretti nemtu un par katru dahwanu arri sawas lappas sinnu laistu, ja tik winnam wehl kahdas ustizgetu.

Muhfu lassitaji gan wehl peeminnehs, 16ta lappâ lassijusch. pahr to wilku, kas Karfowes pilssehtâ labbu teesu zilweku bija kohdis. Rakstijam tur arri gan, ka effoht zerribas, ka schie wiffi drihs buhschoht isahrsteti. Bet raug, tok nahjis zittadi; jo wilks bijis traks, un pee z zilweki, fo winsch kohdis, irr nomirruschi trakumâ. — Lihdsiga nelaipe 4ta April pulksten 2 no rihta irr notikkuse arri eeksch Simbirskes pilssehtas. Bija tur arri wilks eenahjis, un fakohde weenu birgeru seewu, diwus garmison saldatus, weenu arstauka saldatu un weenu semneezi. No pilssehtas ais-Prehjis, uskritte wehl ohrtai semneezi, un tad, itt ka peekuffis, nolikkahs pee sehtas, kur diweem drohsch sirdigeem remmescheem laimigi isdewahs, winnu nokaut. Tohs fakohstus laudis wedde spittabli, kur lihds 10tai April wehl ar winneem wisseem dees gan labbi gahje.

Augsti zeenigs Keisers 5ta Janwar irr pawehlejis, lai tai semneeka seewai, kas wahrda Trihna Iwanowa Zahrin, un kas Saratowes gubbermentê tai zeemâ Mischanki dshwo, dohdohht sudraba gohda sishmi ar to wirsraktu: »Teem, kas zittus glahbuschi!« pee kruhts nehsah; par to, ka winna jaunu semneeka meitiinu no 7 gabdeem irr glahbuse, sawu paschu dshiwibu ne behdadama.

Is Rihges. Muhsu polzeije ar sawadeem raksteem no 24tas Mai irr arri scho gabbu no jauna flubdinajuse, lai katrs zilweks jel fargahs, ka ar ugguni ne darra skahdi un ka sewischki eeksch stalleem, kuhim, schuhneem, un us behni neem ar swezzejhm zittadi ne eet, ne kad schahs eeksch labbi aistaisitahm laternehm; un ta patt arri ka tabaku jeb zigarru neds tahdas weetas ne smohke, neds arri eeksch sehtahm, woi us eelahm. Uisleegts arri effoht, to darriht us kuggeem, struhgahm un laiwahm. Kad kas prett weenu woi ohteru no scheem likkumeem darritu, tad tam, laf zaur wiinu arri wehl ne kahda skahde ne buhtu notikkuse, usliks woi naudas strahpi no 25 rubteem fudr. woi zittu, ko pilssehtas likkumi par tahdu grehku nospreesch.

Uiswiina swehtdeenâ te weens jauns puifis no 9 gaddeem, zitteem klausidams, gahje peldetees pilssehtas grahwi un noslihte. Pehz wairak ka stundas laika tik dabbuja wiina meefas iswilkt; sinnam, ka wiinu tad wairs ne warreja gloht. Ak tawas leelas behdas un firdsehtus, kas zaur to taggad wiina wezakeem uskrittu schi! Lai Deews dohd, ka katrs zilweks fargatohs peldedamees.

Is Wahzsemme. Zik daudreis jau fazzihis leeleem un maseem, ka ne buhs pahrlieku pahrfleetees neds is lohgeem, neds pah augstu weetu seddineem, neds pah treppu rohturreem. Bet 23schâ April irr atkal Wahzsemme us tahdu wihs nelaimo notikkuse; jo par to ugguns-kuggi, kas starp Hamburges un Magdeburges pa Elbes-uppi eet, gahje arri weens kohpmannis, lihds ar feewu un behneem, no Hamburges, fawas weffelbas pehz, us zittahm mallahm. Schis wihs, pahrlieku pahrflehjees pah kugga seddinu, eekritte uppe, woi apgihbdams woi pahraemis no schlakka, un kaut gan kapteins un matrohschi deesgan gudri publejahs, ne atdshwoja wairs, teem sawejeem par itt leelahm behdahm.

Tur taggad fahf mahzihit, ka lohti labba leeta effoht, kad sirgus wairs ne eh dina ar ausahm, bet ta, ka eeksch Sweedru semme, ar ausu maifi. Wajagohht ausas no melbera woi likt samalt, woi smalki tik frohticht ween, un tad ar labbu teesu ranga to zept par karrahahm, sagreest par ischetrkantigeem gabballineem un ar ekleehm samaisht kohpa. Jo zeetaka schi maife, jo labbaka effoht. Sirgeem schi barriba gan labbi eijohht pee firds, un tatschu makfajohht tik puffi no ta, zik tas makfatu, ja wiinus barrotu us wezzu wihs.

A s i a.

Defnita sinna.

(Tahs ihfas sinnas par muhsu pasauli jeb semmi 63schajs gabbals.)

Kina jeb Cina, arri Schina faukta. Ihstena Kineseru semme. Wakkara puffe Tibete, un seemeli Tunguschu semme, no kurras ta, kas japeeminn, zaur muhri schkirta. Wezzods laikds, kad Tunguschu semme appaksch Kinesereem wehl ne stahweja, Kineseru Keiseri, gribbedami sawu semmi fargahit, lai trakfirdigi Mongoli un Tatari ne eelauschahs, scho muhri likka ustaisiht. Tas tik pat garsch, ka wifs tas rohbeschuh strehks, kam 300 juhdses garrums. Schis muhris wehl taggad, un irr 25 lihds 30 pehdu augsts, un appaksch-puffe tik pat plats. Kas tas tahds brishnuma darbs! Tahdu wehl ne kahda tauta pastrahdajusi. — Arri schinni semme pulks kalnu, bet tas ta: wakkara dallâ, pee Tibetes rohbeschueem, augsti, bet us widdus puffi tee paleef

semma un semma. Pee juhmallas, seemeli, leeli klajumi. — Zaur wissu semmi zauri diwi leelas straumes teff. Tahs Leel-Ozeanâ eegahschahs. Seemela-dalkâ weena, fo par dselteno, un paschâ widdâ ohtra, fo par sillo straumi fauz. Arri dauds zitti uhdent un eseri, un wissur leela siwsu baggatiba. Ugguns kalni schê gan naw, bet tomehr daschureis semme tohti trihz. Us juhtras, kas schê klastu, daschahre breefmiga wehtra. — Seemeli un kalnôs, kas pee Tibetes rohbescheem, gaifs auksts, un kad seema, tad stipra falna. Zittur filta faule un mihligs laiks. Kur augsti kalni naw, tur semme tohti augliga, un ne tik patte no fewis, bet laudis, kâ warredami, to tâ padarrijuschî. Wissadas semmes leetas schê baggatigi aug, bet wissu wairak rihfa, garenî balti un tohti zeeti graudini, fo arri pee mums bohds dabbu pirkt, no ka putru wahra, un fo arri pee zitta ehdeena leek. Laudis to sehj kâ zittu labbibu, un ta aug us tihromeem un tahdâs wahrpâs, kas kâ meeschu wahrpâs isffattahs. Schê un wissâ deenas-widdus Asiâ schi ta pirma labbibu. Dauds millionu zilwekeem zitta ne kahda barriba, kâ tik schi. Zitta leeta, kas schahs semmes baggatiba fauzama, irr tehjas-kruhmi. Lihds schim zittur ne kur tahdi ne bij, kâ Kineseru un Japaneru semmê. No scheem lappas ar sinu nolassa un schahwe, un tahs irr tehja. Dauds tuhstosch pohdus no tahm us sweeschahm semmehm isgaddâ pahrdohd, kas leelu naudas eenahkschamu padarra, jo tehja dahrga. Deenas-widdus dalkâ arri zukkura stohbri, bohwillas kruhmi, etjes kohki, un zitti wehl, kas tik tur aug, kur it filta faule. Wehl peemin-nam, ka schê kohzini, fo par tauka, un zitti, fo par seepju-kohzi-neem fauz. Tauka-kohzi-neem sehkla, no ka taukus dabbu, kad wahra, un seepju-kohzi-neem augti, kas kâ seepes. Ar scheem masga. Wissi tee dsihwi raddijumi, kahdi pee mums, arri Kineseru semmê, ihpaschi dauds juhkas; un wehl zitti, kas pee mums aplam naw redsami. No putneem peeminnam pahrus. Tee tahdi kâ muhsu kalkunas, bet leelaki. Tehwi-neem tohti jaukas spalwas aste, un scho tee daschureisi riiki fitt, it kâ kalkuna tehwiini darra. — Kauschu schinni semmê brishnum' leels pulks. Wissur, kur tik ween warr dsih-woht, zilweki tohti beesi kohpâ. Weetahm teem pa wissam ruhme pairs naw, un tur daudsi us plohssteem un eeksch laiwahm budkas ustaifijuschî un tâ us straumehm un uppehm dsihwo. Kas us plohssteem, tee tur arri masus dahrsinus pataisijuschî, kur kahpostus audsina. Schee, un siwis, fo sweijo, tahdeem gan drihs weeniga barriba. — Semmes leelums 70 lihds 80,000 lauka juhdses; mas truhst, tod trescha dalka no wissas walstes. Eedshworaji irr Kineseri un Tatarî. — Kineseri, laudis no Mongotu tautas, tschakli un gudri pee kara darba. Nepeekuffuschî un neapnikkuschî strahda, un turflacht ar masumu sinn pahritkt. Semmes kohpeji wianni tee pirnee. Us kalneem, kur tik kas warr augt, un zittur, kur semme naw, semmi neschus wirsû nefs, un taifa dahrsus un tihrumus. Dahrsi un tihrumi tohti mas, jo pulku kauschu deht, katre preeksch fewis ne warr leelu plazzi dabhuht; bet wiannu wissu labbi apshhdo un apstrahda. Subdus mekle, kâ tik ween warr, un tee wissu-labbakee wiannem tee no zilwekeem. Salka, ka tahdus kaltetus un masôs gabbalôs, kas kâ keegeli isffattahs, pillschêdôs bohds pahrdohd. Schohs wianni us sawu semmi un us saweem strahdeem berse wirsû. Ar sirgu woi zittu lohpu ne arr, bet semmi ar rohlahm apstrahda. Ka faufs laiks schadi ne darritu, wianni, kad tahds irr, ar uhdens-ritteem un zitteem tahdeem gudri isdohmateem rihkeem no uppehm un esereem us tihromeem un dahr-

seem, un ne tik us teem, kas klajums un leijs, bet arri kas us kalneem, uhdēni dsenn. Semmes-košpschana pee winneem tohti zeenita. Sakka, ka ikkatrā paraffarā, weenā deenā, kas winneem semmes-košpschanas swehtku:deena, Keiseris ar wisseem saweem augsteem wirfneekem us lauku-nahk, un pats ar arflu weenu waggu dsenn. Arri ammatu un pabrīku darbus wiini labbi mahk, un daschas leetas tā taita, kā ne kur zits to proht. Skošlas-gudriba arri ne truhkst. Skošlas winneem pulks, semmas un augstas, un wiinu behrneem dauds jamahzahs; bet schē tas tā: ko tehwu tehwi sinnaja, to sinn un wairak ne. Zaur dohmaschanahm un ismekleschanahm ne mekle gudraki palikt. Zeem schēet, ka, ko jau wezjōs laikōs sinnaja, tas tā, ka wairak un ko labbaku ne warr sinnahk. Tapeh; arri wiinu wissu-wairak mahziteem wihreem daschas leetas naw sinnamas, ko pee mums jau skošlas-behrni sinn. Kā pafaule zittur iskattahs un kahdas semmes un laudis tur irr, ta winneem ihpaschi paslehpta leeta. g.

Kas ja-darra, kad wairak bischu speeti weenā weetā samettahs.

Tas mehds tad notikt, kad peh; kahdahm nelabbahm, wehrainahm un flapjahm deenahm us reisi jauks un rahms gais atmettahs. Zurrees tad peh; schihm mahzibahm.

Pir mā kahrtā. Kad tew irr dauds bittes, tad daschurēis gabbahs, ka diweji jeb wairak kohli speetus jeb behrnus laisch reise, tā, ka pirmee wehl naw samettuschees, kad jau ohtri, treschi un zettorti arri iseet un tai paschā weetā samettahs, fur pirmee. Kad tā noteek, tad ne gaidi ilgi, bet tuhliv, kad jau kahds pulzinsch samettees, fasmell to strohpā woi zittā traufā, kas apfegts ar palagu, woi zittu tihru nahnu drehbi un nefs kahdus sohtus tahlak' pahēni un tā patt fasmell ohtru, treschu un zettortu pulzinu, kamehr wairs bischu naw kas mettahs. Kad nu bittes norimmuschees, tad atnefs atkal wissus traufus ar fahemtahm bittehm appalsch tahs paschas weetas, fur winnas fahēmi un noleez wissus traufus rindā weenu peh; ohtra us semmi un lai wiini tē kahdu stundu wakkā stahw. Pa to laiku ikkatris pulks sawu mahiti meklehs, to ar-raddihs un paschas schkirsees; un tee traufi, fur mahre ne buhs, paliks tufschī. Tohs galdu strohpūs, fur effi eelaidis faimi, nefs sawā weetā, un tohs, kas wehl atleek, laid strohpōs. Ar galdu un falmu awelehm to darbu drihs padarrisi, bet ar zittadeem trauteem tas tik drihs ne weigsees.

Ohtrā kahrtā. Ja ne effi redsejis, jif pulki reise isgahje un schēeti, ka wairak kā weens woi diwi kohpā effoht, tad nemm tufschu tihru muzzu, kam tikkai weens dibbens, woi leelu bakk, apfeds pa wirsu lihds pufsei ar palagu un fasmell wissas tahs bittes tanni traufā un kad wissas tur irr eefschā, tad apfeds pa wissam ar to palagu un apseen, ka ne weena bitte ne warr ohtrā tikt un tā lai winnas stahw lihds wakkaram. Ap wakkaru pazell palagu un tu redseji, ka katrs pulks buhs fewischki atdallisees un jif mahres, tik pulki buhs. Tad eefsmell pa masam weenu peh; ohtra gattawōs traufōs, lee; tad sawā weetā; arri apdahwini winnas ar meddu preeksch labbu maltiri un, Deemu pah; swehtischanu peeluhdiis, atstahj meerā. U. L.

Lihds 2. Zuhni pee Rihges irr amahkuschi 494 fuggi un aisbraukuschi 298.

Drihw drikkelt. No Widsemmes General-gubernementes pusses: J. Newerow, Censor.

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s

pee № 21 un 22.

27 Mai un 3 Juni 1843.

Tizzigās dwehseles farunnaschana ar Deewu.

Dhra kahrta
ieb

fo Deews tai tizzigai dwehselei atbild, kas pehz tahs debbestigas
Jerusalemes ilgojahs.

I. Zilwekam kã sahlei klahjahs.

1. Dwehsele: Teem zilwekem irr nolikts, weentreis nomirt, un pehz tam ta teesa. (Ebr. gr. 9, 27.)

Deews: Tu, ak zilweks, atkal par semmi tohpi, no ka tu nemts effi, jo tu effi pihschti un tew buhs atkal par pihschteem tapt. (1 Mohs. gr. 3, 19.) Ta grehka nopelns irr ta nahwe. (Reem. 6, 23.)

2. Dwehsele: Kursch zilweks dsihwo, kas to nahwi ne redsehs? (Dahw. ds. gr. 89, 49.)

Deews: Teem pihschteem buhs atkal semmẽ greeftees, itt kã tee irr bijuschti, un tam garram atkal pee mannim jagreeschahs, kas es to esmu dewis. (Mahz. Sal. 12, 7.)

3. Dwehsele: Tas zilweks, no seewas dsimmis, dsihwo ihfu laiku un irr pilns grehtuma. Winsch isaug kã pukke, un tohp nogreefts, winsch arri behg kã ehya, un ne pastahw. Winna deenas irr jau nospreestas, winna mehnescha pulks pee tewim stahw, tu effi tam weenu mehrki lizzis, to paschu winsch ne pahrfahps. (Zjaba gr. 14, 5.)

Deews: Ne leeles us rihta deenu, jo tu ne sinni, fo deena atnessihš. (Sal. fakk. w. 27, 1.)

4. Dwehsele: Kungs, mahzi man mannu gallu, un to mehru mannu deenu, kahds tas irr, ka es sinnu, kahds nihzigs es esmu. Redsi, tu effi mannas deenas plauks stes plattumã lizzis, un manna muhscha irr kã ne neeka preeksch tewim; teescham ilkats zilweks irr wissai neleetiba, ir paschã stiprumã. (Dahw. ds. gr. 39, 5. 6.) Wissa meesa irr kã sahle, un wissa zilweka gohdiba irr kã sahles pukke: ta sahle irr sawihtusi, un winnas pukke irr nokrittusi. (1 Pehr. gr. 1, 2. 4.) Kungs, mahzi mann' mannas deenas tã flaitiht, ka es gudru sirdi dabuju. (Dahw. ds. gr. 90, 12.)

Deews: Mannã rohã irr ta dwehsele wissu, kas dsihwo, un tas gars wissu zilweku meesas. (Zjaba gr. 12, 10.)

5. Dwehsele: Kungs, tu tohs zilwekus par pihschteem darri, un falki: Agreesetees atpakkat, juhs zilweku behni. Tu apnemm tohs tã patt kã pluhdi, tee irr itt kã meegs, tee irr agrumã tã patt kã sahle, kas sawiht, kas rihtã fakko un tad atseht, un wakkarã tohp noptauta un kalst. (Dahw. ds. gr. 90, 3. 5. 6.)

Deews: Zebfchu tew arri tawa meefa un tawa firbs pamirft, tad es, taws Deews, esmu tawas firbs patwehrums un tawa dalka muhschigi. (Dahw. ds. 73, 26.)

6. Dwehfele: Mufsu dshwibas laiks stahw septindesmits gaddus, jeb ja kas tohri stips irr, astondesmits gaddus un winnas labbums irr grehtums un behdas, jo ta aiseet ahtri un mehs fcreenam nohst. (Dahw. ds. gr. 90, 10.) Kad wezzums un firmi inatti klast irr, tad ne atstahj mann, af Deews! Ne atmett man eeksch wezzuma, ne atstahj mannis, kad mans spehks nolegg. (Dahw. ds. gr. 71, 18. 9.)

Deews: Lihds pascham wezzumam buhschu es tas pats; kamehr juhs firmi tohpat, es neffischu; es esmu to darrijis, ir es usnemfchu juhs, ir es neffischu un isglahb fchu. (Es. gr. 46, 4.)

7. Dwehfele: Raugi jelle, es esmu wezza tappusi, es ne sinnu mannas mirfchanas deenu. (1 Mohf. gr. 27, 2.)

Deews: Tu nahfki wezzuma eeksch kappá, itt ká labbibas gubbinas tohp eewe-stas sawá laiká. (Zjaba gr. 5, 26.)

8. Dwehfele: Kungs, es gaidu us tawu pestifchanu. (1 Mohf. gr. 49, 18.)

Deews: Redf, af dwehfele! es peelifschu tewi pee taweem tehweem un tu tappi ar meeru tawá kappá peepulzinata. (2 Laifu gr. 34, 27. 28.) Ugguldamees tu ne bihfees, bet gullefi, un taws meegs buhs gahrds. (Sal. fakk. w. 3, 24.)

II. Manna dshwiba irr Kristus: un ta mirfchana irr manni augti. (Wihl. gr. 1, 21.)

1. Dwehfele: Paleezi pee mums, jo wakars jaw mettahs un ta deena irr pa gallam. (Luhf. ew. 24, 29.)

Deews: Es tew ne atstahfchu, nedf pamettifschu. (Jof. gr. 1, 5.)

2. Dwehfele: Es mirftu. (1 Mohf. 50, 24.)

Deews: Es dshwoju un jums buhs dshwoht. (Zahna ew. 14, 19.) Swehtigi irr tee mirruschi, kas eeksch ta Kunga nomirft. (Zahna par. gr. 14, 13.)

3. Dwehfele: Manna dwehfele irr wifsnotal nofkummusi lihds nahwei. (Matt. ew. 26, 38.)

Deews: Ne bihstees! Es esmu tas Pirmajs un tas Pehdigajs un tas Dshwajs (Zahn. par. gr. 1, 17.) Kad tee behrni meefu un affini dabhujuschi, tad arri dfan mans weenpeedsummis dehls to paschu itt lihdsigi irr dabhujis, ka wifsch zaur to nahwi isnhginatu to, kam tahs nahwes warra bija, tas irr; to wellu, un atfwabbinatu tohs wiffus, kas ar nahwes bihjaschanu pahw wiffu sawu muhschu tai kalposchaná bija padohfi. (Ebr. 2, 14. 15.)

4. Dwehfele: Ta grehka nopelns irr ta nahwe. (Reem. gr. 6, 23.)

Deews: Bet ta Deewa dahwana irr ta muhschiga dshwiba eeksch Jesus Kristus. (Reem. gr. 6, 23.)

5. Dwehfele: Zaur weena apgrehkoschanu dauds irr nomirruschi; zaur weenu zilweku tas grehks irr eegahjis pasaulé un zaur to grehku ta nahwe; un tá ta nahwe pee wiffeem zilwekem irr zaurfpedufees, tapeh3, ka wiffi irr grehkojuschi. (Reem. gr. 5, 15. 12.)

Deews: Ittin ká zaur weena zilweka neklausifchanu dauds irr darriti par greh-

zinteekeem; tapatt arridsan zaur weena palkausfchanu dauds taps darriti par taisneem. Ja zaur weena apgrehkoschanu dauds irr nomirruschi, tad ta Deewa scheblastiba un ta dahwana zaur to scheblastibu, kas irr weena zilweka, Jesus Kristus, dauds wairaf irr wastrojusees pahr daudseem. (Reem. 5, 19, 15.)

6. Dwehfele: Tajs nahwes dsellons irr tas grehks. (1 Kor. gr. 15, 56.)
Zaur weena apgrehkoschanu ta nahwe irr waldijusi. (Reem. gr. 5, 17.)

Deews: Jesus Kristus to nahwi irr isdeldejis un dsihwibu un ne-isnihzibu irr weddis gaisma zaur to preezas mahzibu. (2 Tim. 1, 10.)

7. Dwehfele: Tas Kungs manni israus no wissa tauna un isglahbs pee fa was debbestigas walfstibas. (2 Tim. gr. 4, 18.)

Deews: Effi ustizziga lihds nahwei, tad es tewim dohschu to dsihwibas-krohni. (Zahna par. gr. 2, 10.)

8. Dwehfele: Es spehju wiffas leetas eelsch ta, kas manni darra spehzigu, prohti: Kristus. (Wihl. 4, 13.)

Deews: Kas uswarr, tam es dohschu sehdeht ar mannim us mannu gohda-krehsla. (Zahna ew. gr. 3, 21.)

9. Dwehfele: Tas stiprajs Deews irr, kas pilnigi ispesti un pee ta Kunga Kunga irr tajs iswechanas no nahwes. (Dahw. ds. gr. 68, 21.)

Deews: Naugi, ta Kunga azz usluhfo tohs, kas winnu bihstahs, kas us winna scheblastibu zerre, ka tas winnu dwehfele no nahwes ispesti. (Dahw. ds. gr. 32, 18.)

10. Dwehfele: Tu atpesti mannu dwehfele eelsch meera. (Dahw. ds. gr. 55, 19.)

Deews: Wehl atleek swehta duffeschana teem Deewa laudim. (Ebr. gr. 4, 9.)

11. Dwehfele: Schi irr ta duffeschana, arpuhtinajeet to peekuffufchu, un schi irr ta arspirdsinafchana. (Es. gr. 28, 12.)

Deews: Kas duffeschana irr eegahjis, tas pats no faweem darbeem irr duffejis. (Ebr. gr. 4, 10.)

12. Dwehfele: Kungs, lai nu taws kalps meera aiseet, ka tu effi fazzijis; jo mannas azzis tawu pestifchanu redsejuschas, ko tu preekfch wisseem laudim effi fatalfijis. (Luhf. gr. 2, 29—31.)

Deews: Udarrajt tohs wahrtus, ka cereet tee taisni laudis, kas to peetizzibu farga. (Es. gr. 26, 2.)

13. Dwehfele: Kungs, peeminni mannis fawa walfstiba. (Luhf. 23, 42.)

Deews: Pateesi es tew falku: schodeen tu buhfi ar mannim Paradihs. (Luhf. ew. 23, 43.)

14. Dwehfele: Kungs Jesu, peenemm mannu garru! (Ap. darb. gr. 7, 59.)

Deews: Zellees, tohpi apgaismota; jo tawa gaisma nahf un ta Kunga gohdiba uslegg pahr temi. (Es. gr. 60, 1.)

15. Dwehfele: Tchwes, es sawu garru nodohmu tawas rohfas. (Luhf. ew. 23, 46.)

Deews: Gan labbi, tu gohdigs un ustizzigs kalps! Tu effi pee masuma ustizzigs bijs, es tewi eezelchu pahr dauds, ezej tawa Kunga preekâ! — Tu effi nahjis pee to Zianas-kalnu un pee ta dsihwa Deewa pilssehtu; pee to debbestigu Jerusalemi un pee to draudsi dauds tuhffstofchu engetu; un pee to fapulzinafchanu un draudsi to

pirmdsummuschu, kas irr usrakstici debbesis, tai dshiwibas grahmatâ ta Zehra un kas irr nahkuschy no leelahm behdahm un sawas drehbes irr masgajuschy un sawas drehbes irr ballinajuschy eeksch ta Zehra affinin un nu preeksch Deewa gohda-krehsla stahw un winnam kalpo deenâ un nakti un ar stipru balsi kleebs: ta pestifchana peederr muhsu Deewam, kas us ta gohda-krehsla fehsh, un tam Zehram! Amen! Zeifschana un gohds, un gudriba un pateifschana, un flawa un warra, un spehfs peederr muhsu Deewam muhschigi muhscham, Amen! (Matt. 25, 21. Ebr. gr. 12, 22, 23. Zahna par. gr. 21, 27 un 7, 14. 15. 10. 12.)

III. Tam, kas irr fatruhdam, buhs apwilkt to nefatruhdeschanu.

(1 Kor. gr. 15, 53.)

1. Dwehfele: Es sinnu mannu pestitaju dshiwu effam un winsch buhs tas pehdigajs, kas us manneem pihschteem stahwehs un pehz mannas ahbas fatruhdeschanas taps schihs meefas atkal apwilktas un is mannas meefas es Deewu redseschu. (Zjaba gr. 19, 25. 26.)

Deews: Ta stunda nahk, kurrâ wiffi, kas irr kappenès, mannu balsi dshirdehs un isees ahra; tee, kas labbu darrijuschy, pee augfchamzelschanas us dshiwibu, un kas taunu irr darrijuschy, pee augfchamzelschanas us fohdibu. (Zahna ew. 5, 28. 29.)

2. Dwehfele: Mans gars irr wahisch, mannas deenas irr pa gallam, tahs kappenes irr man flahk; manna azz irr aptunfchota no skummibas un wiffi manni tohjektii irr ta kâ ehna. (Zjaba gr. 17, 1. 7.)

Deews: Nozeij un duffi, kamehr tas gals ateet, un tu atkal augfchamzelskes eeksch tawas dallas pastarâ deenâ. (Dan. gr. 12, 13.)

3. Dwehfele: Tas zilweks eeksch sawas dshiwibas irr kâ sable, winsch seed kâ pulke laukâ. Kad tas wehsh pahr to pahreet, tad winna newaid wairs, un winnas weetu wairs ne pasihst. (Dahw. ds. gr. 103, 15. 16.)

Deews: Es esmu ta augfchamzelschana un ta dshiwiba: kas eeksch manni tizz, jebfchu tas buhtu nomirris, tas dshiwohs. (Zahna gr. 11, 25.)

4. Dwehfele: Zawi mirroni dshiwohs, ir manna nomirrusi meefa, tee zelsees augfcham. Usmohsteetes un gawilejeet juhs, kas juhs pihschids dshiwajat. (Ef. 26, 19.)

Deews: Ta nahwe wairs ne buhs, nedf behdas, nedf brehfschana, nedf raises wairs buhs: so tahs pirmas leetas irr nohst. (Zahna par. gr. 21, 4.)

5. Dwehfele: Mehsh sunnam, kad muhsu mahlu nams schahs buhdas tohp falanfchts, tad mums irr weena ehka no Deewa, weens nams, ne ar rohkahm taifchts, kas irr muhschigs debbesis. (2 Kor. gr. 5, 1.)

Deews: Sehsh tohp eeksch fatruhdeschanas un tohp usmohdinahsh eeksch nef fatruhdeschanas: sehsh tohp eeksch negohdibas, un tohp usmohdinahsh eeksch gohdibas: sehsh tohp eeksch wahjibas un tohp usmohdinahsh eeksch spehka. Dabbiga meefa tohp fehra un garriga meefa tohp usmohdinata. (1 Kor. gr. 15, 42—44.)

6. Dwehfele: Es nopuhfdamees gaidu us sawas meefas atpestifchana. (Reem. gr. 8, 23.) Muhsu dshiwofchana irr debbesis, no kurrenes mehsh arridsan gaidam to Pestitaju, to Kungu Jesu Kristu, kas muhsu neezigu meefu pahrwehrtihs, ka ta tohp lihdsiga tah meefai winna gohdibas. (Wihl. gr. 3, 20. 21.)

Deews: Tee atpirkti ta Kunga atgreesisees un nahks us Zianu ar gawileschanu, un muhschiga lihgsniba buhs pahw wiinku galwahm, preeks un lihgsniba tohs apkamps. (Ef. gr. 35, 10.)

7. Dwehfele: Es stattischu tawu waigu eeksch taishibas, es tapschu pee-ehdi nata, usmoehdamees pehz tawu gihmi. (Dahw. ds. gr. 17, 15.)

Deews: Tee taishni spihdehs ka ta faule, manna walsliba. (Matt. 13, 43.)

IV. Ta nezisnihziga un nefawihstama eemantofchana.

1. Dwehfele: Taggad mehs effam Deewa behrni, bet wehl tas ne irr atspihdejis, kas mehs buhfmim: bet mehs sinnam, ka, kad tas atspihdehs, mehs wiinkam lihdsigi buhfmim un wiinku redsefim, ta ka wiink irr. (1 Zahu. gr. 3, 2.)

Deews: Juhs wisnokat effat Deewa behrni, zaur to tizzibu eeksch Kristus Jesus; jo zeek juhs us Kristu effat kristiti, teek juhs Kristu effat apwilkuschi. (Gal. gr. 3, 26, 27.)

2. Dwehfele: Ja tad mehs behrni, tad mehs arridsan mantineeki, probti: Deewa mantineeki, un Kristus lihdsimantineeki, ja tiklai mehs lihds zeescham, ka mehs arridsan lihds tohpam pagohdinati. (Reem. gr. 8, 17.)

Deews: Zaur dauds behdahm tewim buhs ee-eet manna walsliba. (Ap. darb. gr. 14, 22.)

3. Dwehfele: Muhsu behdas, kas irr weeglas un ihfas, mums padarra ne-issakkoht leelu, muhschigu un pastahwigu gohdibu: mums, kas mehs ne nemmam wehra to, kas irr redsams, bet to, kas naw redsams. Jo kas irr redsams, tas irr laizigs: bet kas naw redsams, tas irr muhschigs. (2 Kor. gr. 4, 17, 18.)

Deews: Kas ar affarahm fehj, tee ar gawileschanu plaus. Tee no-eet, un raud, dahrgur-fehflu nesdami, bet teescham ar preeku tee atkal atnahks, un neffihb farvus kuhlischus. (Dahw. ds. gr. 126, 5, 6.)

4. Dwehfele: Es turru, ka tahs zeeschanas ta laika ne atmakfa to gohdibu, kas mums taps parahdita. (Reem. 8, 18.)

Deews: Zihnijees to labbu zihnischanu tahs tizzibas, sagrahb' to muhschigu dshwofchanu, us fo tu arridsan effi aizinata. (1 Tim. gr. 6, 12.)

5. Dwehfele: Alsmirdama to, kas irr pakkat, es issteepjohs us to, kas preekscha irr, es dsennohs us to mehrki, pehz to gohdamakfu tahs debbestigas Deewa aizinasthanas eeksch Kristus Jesus. (Wihl. 3, 14.)

Deews: Mans spehks eeksch wahjeem warrens parahdahs. (2 Kor. 12, 9.)

6. Dwehfele: Redsi, tas stiprajs Deews irr manna pestifchana, es gribbu zerrecht un ne bihtees, jo tas Kungs Kungs irr mans stiprums, un manna teikschanas dseefma un irr man par pestifchanu tappis. (Ef. gr. 12, 2.)

Deews: Swehtihb irr tas zilweks, kas us manni pataujahs! (Jer. gr. 17, 7.)

7. Dwehfele: Es sinnu, kurram es esmu tizzejis un es zerru stipri, ka tas irr spehzig mannu noliktu mantu pasargahk lihds wiinkai deenai. (2 Tim. gr. 1, 12.)

Deews: Kad Jesus Kristus taps redsams, fo juhs redsejuschi mihlejeet, un iebfchu taggad ne redsedami, tomehr tizzedami preezajeetees eeksch wiinku ar ne-issak-

famu un gohdbas pilnu preeku: tad dabbuseet to gallu juhfu tizzibas, to dwehsetu muhschigu pestischanu. (1 Petr. gr. 1, 7—9.)

8. Dwehfele: Slavehts lai tu, at Deews un Tehws muhsu Kunga Jesus Kristus, kas pehz sawas leelas apschehloshanas muhs irr atdsemdinajis us dshwou zerribu, zaur Jesus Kristus augshamzelschanu no mirroneem: us ne-ismihzigu un ne-apgahnitu un nefawihstamu eemantoshanu, kas preeksch mums tohp paturreta deb-befis. (1 Petr. gr. 1, 3, 4.)

Deews: Ko ajs naw redsejusi, un auffs naw dsirdejusi, un kas ne-fahda zilweka sirdi naw nahjis, to es esmu fataisijis teem, kas manni miht. (1 Kor. gr. 2, 9.)

9. Dwehfele: Scheitan mums ne irr paleekams pilsehts, bet to nahkamu mehš meklejam. (Ebr. gr. 13, 14.) Taggad mehš redsam ka zaur speegeli, eeksch mihtklas (ka migla); bet tad waiga waigam. (1 Kor. gr. 13, 12.)

Deews: Meklejeet tahs leetas, kas irr augschā, kur Kristus irr, sehdedams pee Deewa labbas rohkās. Dohmajeet us to, kas irr augschā, ne us to, kas wirs semmes. Jo juhs effat nomirruschi, un juhfu dshwiba irr paslehpā ar Kristu eeksch Deewa. Kad nu Kristus juhfu dshwiba atspihdehs, tad arridsan juhs ar wiinu atspihde-seet eeksch gohdbas. (Kol. gr. 3, 1—4.)

10. Dwehfele: Es gribbedamees atraista tapt, un ar Kristu buht. (Wihl. 1, 23.) Un tā mehš buhšim allaschi ar to Kungu. (1 Tess. 4, 17.)

Deews: Es aprihschu to nahwi muhschigi (Es. 25, 8.) un buhšchu wišs eeksch wisseem! (1 Kor. gr. 15, 28.)

D e e w s,

tas atraistnu un bahriņu eeschehlotajs un apgahdatajs.

1. Dwehfele: Ak-Kungs, usluhko muhsu neewaschanu. Mehš effam bahriai bes tehwa; muhsu mahte irr atraitne, (Jerem. raudu ds. 5, 1, 3.)

Deews: Woi es ne esmu, kas bahriņus pasarga un atraitnes usturr. (Dahw. ds. gr. 146, 9.) Es esmu bahriņu tehws un atraitnu teefatajs. (Dahw. ds. gr. 68, 6.)

2. Dwehfele: Warr arridsan weena seewa sawu sīhdamu behrnu aismirst, ka wiina ne apschehlotohs pahre to dehlu sawas meefas?

Deews: Ir jebšču wiina to aismirstu, tomehr es tewis ne aismirstšču. (Zes. gr. 49, 15.) Itt ka weens tehws pahre teem behrneem apschehlojahs, tā patt schehlotas Kungs tohs, kas to bihtstahs. (Dahw. ds. gr. 103, 13.)

3. Dwehfele: Mehš effam itt ka awis, kam ganna newald. (Mark. ew. 6, 34.)

Deews: Es esmu tas labbajs gans. (Zahna ew. 10, 11.) Tas ne irr mans prahts, ka weenam no scheem masakeem buhs pasust. (Matt. ew. 18, 14.)

4. Dwehfele: Kungs, ganni mannus jehriņus. (Zahna ew. 21, 15.) Tu ehđini tohs ar affaru-maisi un dsirdini tohs ar leelu affaru mehru. (Dahw. ds. gr. 80, 6.)

Deews: Es sapulzinaschu tohs jehrus sawās rohkās un nessišču sawā flehpi un weddischu to awju mahti. (Es. gr. 40, 11.) To pasudduschu gribbu es mekleht un to aisdshctu gribbu es atpakkat nest un to fatreektu gribbu es faseet un to sehdšigu gribbu es spehžinat. (Ez. gr. 34, 16.)

5. Dwehfele: Ta sīhdama behrna mehle peelihp pee wiina schohda no twihk-

ſchanas, tee behrnini praffa maifi, bet ne weens irr, kas teem to pafneeds. (Ser. raudu ds. 4, 4.)

Deew's: Ko juhs dohmajeet, ka jums maifes newaid? Woi juhs wehl ne famannat nedf prohrat? Woi jums ta firbs wehl irr zeeta? Jums irr azzis, un juhs ne vedfat; jums irr auffis, un juhs ne dſirdat, un ne atminnatees? Kad es tabs pee, jas maifes ſtarp teem pee, tuhſtoſcheem laufu, zeek kurwu pilnus ar druſſahm juhs effat ſakrahjuſchi? Woi ne diwipadeſmits? Zeb kad es tabs ſeptinas maifes ſtarp teem iſchetretuhſtoſcheem laufu, zeek kurwu ar atllkluſchahm druſſahm juhs effat faſſijjuſchi? Woi ne ſeptinus? (Mark. ew. 8, 17—20.)

6. Dwehſele: Wiſſas azzis gaiba us tew, un tu dohd teem wianu barribu ſawâ laikâ, tu atwere rawu rohku un pee-ehdini wiſſu, kas dſihwo, ar labbu prahtu. (Dahw. ds. gr. 145, 15. 16.)

Deew's: Teem lohpeem barribu dohdu un teem jauneem kraufteem, kad tee ſauz; to ſahli wirs lauka apgehrbju eekſch gohdibas. Ne effat juhs un juhsu behrni tad dauds labbaki, ne winni? Zapchz ne ſubdijectees juhsu dſihwibas pehz, ko juhs ehdiſeet un dſerſeet, nei arri par juhsu meefu, ar ko juhs gehrbſitees! (Dahw. ds. gr. 147, 9. Matt. ew. 6, 30. 26. 25.)

7. Dwehſele: Manna dwehſele irr kluffu pee Deewa; wiſch irr mans ak, mina kalns un manna peſtiſchana; mans patwehrums, ka es tik gauſchi ne ſchaubiſchohs. Eima, atgreesiſiſnees pee ta Kunga. Wiſch irr ſaploſſijis, ir wiſch muhs dſeedinahs, wiſch irr ſakuhlis, ir wiſch muhs aisfees. Wiſch darris muhs dſihwus pehz diwi deenahm, treschâ deenâ wiſch muhs uszels, ka mehs winna preeſchâ dſihwoſim. (Dahw. ds. gr. 62, 2. 3. Dſeja gr. 6, 1. 2.)

Deew's: Zebſchu tu arri nahwes ehnas eeleſjâ ſtaigatu, tad tu taunuma ne bihſtees, jo es eſmu pee tewis; mans kohks un mans ſiſls tewis eepreezinahs. (Dahw. ds. gr. 23, 4.)

59.

D s e e f m a s.

1.

Meld. Grehts irr tewim, zilweks, lawebt.

1. Lai ar Jefu ween mehſ eetam, Zefu, ko wiſch rahdijis! Lai atſalkam wiſſahm leetahm, ko wiſch atſtaht mahzjis! Lai us augſchu prahts mums dohdahs; Lai us debbefdſennamees. Lizzigi lai rahdamees; Lizzibâ lai mihib' rohdahs. Jefus, pee man paleez' Lu! Es Zew wiſſ ne atſtahſchu.

2. Lai ar Jefu ween mehſ zeefcham, Winnam wiſſur lihdiſigi! Pehz ſchahm behdahm preeks buhs teefcham; Luſchi tur buhs bagati. Uffru ſehla eenefſ preeku; Spehks nahl no ſchahs zerribas; Drihs dohs Deew's pehz tumſibas Sauli ſpihdeht mums pahrliekku. Jefus! ſchê es zeefch' ar Zew'; Uſnem'm' manni tur pee ſew'!

3. Lai ar Jefu ween mehſ mirſtam! Winna nahw' nodſenn to nahw'. Paſuſchana wairs ne birſtam: Wiſch no elles dwehſli rahw'. Ja nokauſim ſchaitan drohſchi Sawu meef, tai nomirſim, Tad no kappâ iſſprukſim; Wiſch mums tur dohs ſpihdeht ſpoſchi! Jefus, ar Zew nomirſchu; Tad ar tewim dſihwoſchu!

4. Lai pee Jefu ween paleekam! Wiſch no kappâ peezehleek. Mehſ ar winnu tur ſateekam: Ko wehl wairak wehletees? Jefus, mehſ jo Lawi effam! Kur Lu eſſi, uzſell' muhs; Rahds, ak kahds tad preeks mums buhs, kad mehſ tur Zew' ſlawu neſſam! Jefus, pee Zew' palikſchu! Tur Zew' muhſcham pateikſchu!

35.

Pestitaja festais wahrdisch, fo fazzija, pee frusta mirdams.

1. Tas peepildihts! — Uk, wehrâ leez' Scho wahrdin', fo tawâ J'esus kleeds! Klauf, firds, kâ mirdams tewis labbâ, Winsch tur no sawa frusta stabba, Kad wifs no winna jaw irr padarrihts, Itt preezigs sauz: Tas peepildihts!

2. Tas peepildihts, fo mums bij Deews No wezzeem laikeem sohlijees. Ko paschi mehâ ne paspehjuschi, To nu jaw effam dabbutusch. Tas padohms, kas no Deewa ismannihts, Zaur Kristus nahw' irr peepildihts!

3. Tas peepildihts! Wifs aismaksahs; Ko firds ween gribb, irr dahwinahs! Jaw schehlastibas laiks irr klahu; Jo Kristus darrijs Deewa prahtu. Kam effi, greh'z'neeks, tad tahds isbaidihts? Uk tizzi ween: Tas peepildihts!

4. Tas peepildihts! Ko tad es nu, Mans J'esus, klaht wehl darrischi? Ne ko! Jo kas zaur tew notizzis, To Deews par labbu man nolizzis, Un ja arr' kas no man irr padarrihts, Tas wifs zaur tew irr peepildihts!

5. Tas peepildihts! Es swabbadneeks Un debbes preeka mantineeks! Jo grehl' un nahwe issuddusch Un meers un preeks irr atnahkusch! Tapeh'z, kaut wifs arr' tiftu isposhts, Tak falku drohsch: Tas peepildihts!

6. Tas peepildihts! Uk wehrâ leez' Scho wahrdin', fo tawâ J'esus kleeds! Kai tas tew mohdina ar spehku, Ur bailehm atmest wiffu grehku. Tew' arr' par labbu tas irr nosazzih's, Ko J'esus sauz: Tas peepildihts! 35.

3.

W a f f a r a s f w e h t k ô s.

Meld. Tew jauwu rihta-gaisman.

1. La swehta garra gaisma nahk Pee J'esus draugeem, spihdeht fahl Ur mihlestibas leesmahn! Schee winna mihti mahzekli Nu paleek ihsten' spehzig, Sahk Deewu tekt' bes breefmahn. Jauna Spehla Stiprinajahs, Drohschinajahs, Mahjidami, Taisnibu ween darriidami.

2. Nu fahl tee staigah pasaulê, Gan daschas behdas iszeete, No firds tee drohschi strahda, Us pamattu muhs usleekoh, To jaunu nammu uszetoh; Neds', fo tee mums sagahda! Nu mehâ, Uk Tehws, Warram spohschi, Preeksch tew drohschi Nahk, tew slaweht! Kas gan nu muhs warr aislaweht?

3. Nah'z' arr' pee mums, lai atfistam, Celsch muhsu firdim usnenimam Tew, Gars tahs mihlestibas! Nah'z', nah'z' pee mums, Gepreezatajs! Tu muhsu waddons labbakajs,

Wedd' muhs'eelsch pateesibas. Lawu Prahtu Dohd' mums saprast; Palihds' atrast To, fo luhdsam, Kad mehâ sawâs kaitês fuhdsam.

4. Kad mehâ to Tehwu peeluhdsam, Kad J'esu Kristu slawejam, Uppaismo muhsu prahtu, Tu labbajs Gars, no augshenes Pallausi, Tehws, fo luhdsamees! Welz' muhs pee se wis klahu, Staidrà, Taisnâ Mihlestiba, Paklausiba Palihds' speestees, Tad us debbes' warram greestees!

5. Kad weenreis' buhs man noschirtees, No pasaulês tê atstahtees, Tad, Swehtitajs, patâ waddi Us debbes' mannu dwehfeli, Tur pestitaja pawehni, Kad beigs schâ muhscha gaddi! Augstâ Gohdâ Uhgsmodamees, Preezadamees, Utrauts' behdahm, Staigaschi eelsch eng'lu pehdahm!

48.

J a u t a f c h a n a s.

19) Kurreem zilwekeem irr kurnju azzis?

20) Kur, kad un kurri zilweki pah' Dahwidu wehl peh'z' winna mirschanas negohda wahrduâ isfazzijusch? 36.

Brihw drikkelt. No Widsemes General-gubernementes pusses: J. Newerow, Censor.